Joi, 21 ianuarie 2021

P9_TA(2021)0023

Atenuarea consecințelor cutremurelor din Croația

Rezoluția Parlamentului European din 21 ianuarie 2021 referitoare la atenuarea consecințelor cutremurelor din Croația (2021/2504(RSP))

(2021/C 456/17)

Parlamentul European,

— având în vedere articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană,

— având în vedere articolul 174, articolul 175 al treilea paragraf și articolul 212 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

— având în vedere Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 de instituire a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene ([1]), modificat prin Regulamentul (UE) nr. 661/2014 ([2]) și Regulamentul (UE) 2020/461 ([3]),

— având în vedere Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii ([4]), modificată prin Regulamentul (UE) 2018/1475 ([5]) și prin Decizia (UE) 2019/420 ([6]),

— având în vedere propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului din 29 mai 2018 și actualizarea sa ulterioară din 14 ianuarie 2020 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize (COM(2020)0023),

— având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului ([7]), modificat prin Regulamentul (UE) 2015/1839 ([8]), Regulamentul (UE) 2016/2135 ([9]), Regulamentul (UE) 2017/825 ([10]), Regulamentul (UE) 2017/1199 ([11]), Regulamentul (UE) 2017/2305 ([12]), Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 ([13]), Regulamentul (UE) 2018/1719 ([14]), Regulamentul (UE) 2019/711 ([15]), Regulamentul (UE) 2020/460 ([16]), Regulamentul (UE) 2020/558 ([17]), Regulamentul (UE) 2020/1041 ([18]) și Regulamentul (UE) 2020/1542 ([19]),

([1]) JO L 311, 14.11.2002, p. 3.
([2]) JO L 189, 27.6.2014, p. 143.
([3]) JO L 99, 31.3.2020, p. 9.
([4]) JO L 347, 20.12.2013, p. 924.
([5]) JO L 250, 4.10.2018, p. 1.
([6]) JO L 77 I, 20.3.2019, p. 1.
([7]) JO L 347, 20.12.2013, p. 320.
([8]) JO L 270, 15.10.2015, p. 1.
([9]) JO L 338, 13.12.2016, p. 34.
([10]) JO L 129, 19.5.2017, p. 1.
([11]) JO L 176, 7.7.2017, p. 1.
([12]) JO L 335, 15.12.2017, p. 1.
([13]) JO L 193, 30.7.2018, p. 1.
([14]) JO L 291, 16.11.2018, p. 5.
([15]) JO L 123, 10.5.2019, p. 3.
([16]) JO L 99, 31.3.2020, p. 5.
([17]) JO L 130, 24.4.2020, p. 1.
([18]) JO L 231, 17.7.2020, p. 4.
([19]) JO L 356, 26.10.2020, p. 1.

— având în vedere Regulamentul (UE) 2016/369 al Consiliului din 15 martie 2016 privind furnizarea sprijinului de urgență pe teritoriul Uniunii ([20]), modificat prin Regulamentul (UE) 2020/521 al Consiliului ([21]),

— având în vedere comunicarea Comisiei din 14 octombrie 2020 intitulată „Un val de renovări pentru Europa – ecologizarea clădirilor, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea condițiilor de trai” (COM(2020)0662),

— având în vedere Regulamentul (UE) nr. 375/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 de instituire a Corpului voluntar european de ajutor umanitar (inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”) ([22]), corectat prin rectificarea din 24 aprilie 2014 ([23]),

— având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar ([24]), modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 ([25]), Regulamentul (CE) nr. 219/2009 ([26]) și Regulamentul (UE) 2019/1243 ([27]),

— având în vedere Acordul interinstituțional din 2 decembrie 2013 dintre Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară ([28]), în special punctul 11, și Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020 dintre Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii ([29]),

— având în vedere propunerea de decizie a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2020 privind mobilizarea Fondului de solidaritate al Uniunii Europene în vederea furnizării de asistență Croației și Poloniei în legătură cu o catastrofă naturală și a efectuării unor plăți în avans către Croația, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Portugalia și Spania în legătură cu o situație de urgență de sănătate publică (COM(2020)0960),

— având în vedere Decizia Consiliului din 30 octombrie 2020 de adoptare a poziției Consiliului privind proiectul de buget rectificativ nr. 9 al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2020 ([30]),

— având în vedere rezoluția sa din 24 noiembrie 2020 referitoare la poziția Consiliului privind proiectul de buget rectificativ nr. 9/2020 al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2020 care însoțește propunerea de mobilizare a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene în vederea furnizării de asistență Croației și Poloniei în legătură cu unele dezastre naturale și a efectuării unor plăți în avans către Croația, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Portugalia și Spania în legătură cu o situație de urgență de sănătate publică ([31]),

— având în vedere concluziile Consiliului din 28 noiembrie 2008 care invită la îmbunătățirea capacităților de protecție civilă printr-un sistem de asistență reciprocă europeană bazat pe abordarea modulară a protecției civile,

— având în vedere rezoluția sa din 14 noiembrie 2007 referitoare la impactul regional al cutremurelor ([32]),

— având în vedere rezoluția sa din 19 iunie 2008 referitoare la consolidarea capacității de reacție a Uniunii Europene în caz de catastrofe ([33]),

— având în vedere articolul 132 alineatele (2) și (4) din Regulamentul său de procedură,

---

([20]) JO L 70, 16.3.2016, p. 1.
([21]) JO L 117, 15.4.2020, p. 3.
([22]) JO L 122, 24.4.2014, p. 1.
([23]) JO L 123, 19.5.2015, p. 122.
([24]) JO L 163, 2.7.1996, p. 1.
([25]) JO L 284, 31.10.2003, p. 1.
([26]) JO L 87, 31.3.2009, p. 109.
([27]) JO L 198, 25.7.2019, p. 241.
([28]) JO C 373, 20.12.2013, p. 1.
([29]) JO L 433 I, 22.12.2020, p. 28.
([30]) JO C 372 I, 4.11.2020, p. 1.
([31]) Texte adoptate, P9_TA(2020)0313.
([32]) JO C 282 E, 6.11.2008, p. 269.
([33]) JO C 286 E, 27.11.2009, p. 15.

A. întrucât Croația a fost lovită de cutremure devastatoare majore în cursului anului trecut, dintre care un cutremur cu magnitudinea de 5,5 grade a lovit orașul Zagreb și județele Zagreb și Krapina-Zagorje la 22 martie 2020, alte două cutremure cu magnitudini de 5,2 și, respectiv 6,4 grade, au lovit județul Sisak-Moslavina la 28 și 29 decembrie 2020, iar un ultim cutremur, cu magnitudinea de 5,0 grade, a lovit același județ la 6 ianuarie 2021;

B. întrucât cutremurul din martie 2020 a fost cel mai puternic înregistrat în zona Zagreb din 1880 încoace, avariind peste 26 000 de clădiri, dintre care 1 900 au fost declarate inutilizabile, și provocând daune de peste 11,5 miliarde EUR;

C. întrucât orașul Zagreb și județele Zagreb și Krapina-Zagorje nu și-au revenit complet după acest cutremur, care a provocat un deces, 26 de răniți și a avut efecte devastatoare socioeconomice, culturale și asupra infrastructurii, provocând efecte psihologice care îi vor bântui multă vreme pe locuitori;

D. întrucât în noiembrie 2020 Parlamentul European a aprobat alocarea a 683,7 milioane EUR din Fondul de solidaritate al UE (FSUE) pentru a-i ajuta pe croați să facă față urmărilor cutremurului din Zagreb din martie 2020;

E. întrucât cele mai recente cutremure din Croația Centrală au distrus practic orașul Petrinja și au lovit năprasnic orașele din apropiere, Glina, Sisak, Hrvatska Kostajnica, Majske Poljane, și alte sate din județul Sisak-Moslavina, dar și județele Zagreb și Karlovac;

F. întrucât unda de șoc a provocat moartea a opt oameni și rănirea a încă 36, 30 de persoane fiind salvate din dărâmături; întrucât peste 45 000 de clădiri ([34]) au fost avariate și peste 70 000 de persoane au fost afectate direct, cutremurul fiind resimțit și în Slovenia, Austria, Italia, Ungaria, Bosnia și Herțegovina, Serbia și, într-o mai mică măsură, în Germania, Slovacia și Cehia;

G. întrucât, la 22 martie și 29 decembrie 2020, Croația a activat mecanismul de protecție civilă al Uniunii și a cerut corturi de iarnă, sisteme de iluminat și turnuri de iluminat, radiatoare electrice, paturi pliante, saci de dormit și containere pentru locuit;

H. întrucât, la 4 ianuarie 2021, guvernul croat a declarat „starea de catastrofă” în județele cel mai grav afectate, mai exact în județul Sisak-Moslavina și în unele zone din județele Zagreb și Karlovac;

I. întrucât în săptămânile următoare s-au tot produs și continuă să se producă replici ale cutremurului, resimțite în zonele afectate și mult mai departe de epicentru; întrucât oamenii stau permanent într-o atmosferă apăsătoare de nesiguranță, de teama unor posibile noi cutremure, care continuă să se producă zilnic și care atrag după sine riscul ca și alte clădiri să se prăbușească; întrucât toate acestea se întâmplă în toiul pandemiei de COVID-19, fapt ce le-ar putea provoca oamenilor în perioada următoare tulburări mentale și suferințe posttraumatice;

J. întrucât regiunile și orașele afectate au suferit daune materiale și socioeconomice enorme, nemaivăzute de la Războiul de independență din anii ’90 și întrucât ele trebuie reconstruite urgent și rapid și, în plus, este nevoie de un program de redresare de lungă durată; întrucât seismele au adus mulți locuitori din zonele afectate în pragul disperării și au provocat diverse pagube indirecte în zonele din jur; întrucât zonele în cauză erau deja extrem de defavorizate și sărace din punct de vedere social și economic și întrucât seismele recente vor avea și mai multe consecințe financiare și sociopsihologice negative pentru locuitori și pentru întreaga regiune;

K. întrucât, potrivit estimărilor, aproximativ 90 % din locuințele din Petrinja trebuie demolate; întrucât o parte din cătunele și satele mai mici din jurul orașului Glina (ca, de exemplu, Majske Poljane) nu aveau oricum acces la energie electrică și apă nici înainte de cutremur, care i-a izolat și mai mult pe locuitori, tăindu-le accesul la infrastructuri și servicii de bază;

L. întrucât există indicii că seismele au afectat semnificativ unele diguri și sisteme de protecție împotriva inundațiilor, ceea ce, în acest anotimp cu ploi abundente și inundații frecvente, poate provoca pagube și mai mari în zonele deja devastate;

M. întrucât infrastructura locală și regională a fost grav afectată, patrimoniul istoric și cultural distrus, iar activitățile economice, în special agricultura și creșterea animalelor, care asigură principalele mijloace de trai pentru populația locală, au fost întrerupte;

([34]) Potrivit estimărilor preliminare ale Ministerului Planificării Fizice, Construcțiilor și Activelor Statului din Croația (https://mgipu.gov.hr/en).

N. întrucât mijloacele locale de producție agricolă, precum clădiri, utilaje, echipamente, terenuri agricole și hambare pentru furaje, au fost grav distruse și întrucât un număr semnificativ de animale de producție și de companie au murit sau au fost abandonate, suferind consecințele cutremurului;

O. întrucât cutremurul a afectat considerabil funcționarea instituțiilor publice și sanitare și infrastructurile precum șoselele și rețelele de energie electrică; întrucât ar trebui să se pună un accent deosebit pe construirea infrastructurii de bază care lipsea înainte de cutremur și ar trebui asigurate rapid satisfacerea nevoilor de bază și accesul la serviciile de bază peste tot în zona afectată;

P. întrucât un număr însemnat de școli trebuie demolate complet, iar unele clădiri universitare, cum ar fi Facultatea de metalurgie și Facultatea de pedagogie din Sisak, nu mai pot fi folosite pentru activitățile de învățământ la începutul noului semestru școlar; întrucât aceste instituții erau deja sub presiune din cauza pandemiei de COVID-19 și întrucât, în prezent, copiii nici nu pot participa fizic la cursuri, nici nu au acces de acasă la aplicațiile de învățământ online;

Q. întrucât centrul medical din Sisak a trebuit evacuat rapid la câteva momente de la cutremur, expunând pacienții care sufereau de COVID-19 și alți pacienți, printre care persoane cu handicap și copii, la riscuri de sănătate și mai mari; întrucât centrele medicale din Glina și Petrinja, inclusiv farmaciile, au suferit pagube majore; întrucât cutremurele au pus la și mai grea încercare sistemul sanitar și de îngrijire din Croația și au accelerat răspândirea COVID-19, în special în zonele afectate;

R. întrucât unele teritorii din Uniunea Europeană sunt mai vulnerabile decât altele, fiind expuse unui risc seismic ridicat; întrucât eforturile de reconstrucție sustenabilă și proiectele de clădiri reziliente și rezistente la cutremure trebuie să fie coordonate și monitorizate corespunzător, pentru a recupera pierderile economice și sociale, respectând totodată transparența, bunele practici și normele de achiziții publice;

S. întrucât prin reacția lor rapidă și profesionistă, autoritățile naționale, regionale și locale, unitățile de protecție civilă și salvare, forțele armate croate, diverse organizații umanitare și mai ales sute de voluntari au atenuat în mare măsură consecințele imediate ale cutremurului;

T. întrucât criza provocată de pandemia de COVID-19 și răspândirea virusului complică și mai mult desfășurarea activităților de salvare și redresare; întrucât pandemia de COVID-19 reprezintă o povară pentru economia croată, combaterea ei necesitând resurse financiare suplimentare,

1. își exprimă profunda solidaritate și compasiune față de toate persoanele afectate de cutremure și de familiile lor, și este alături de autoritățile naționale, regionale și locale croate implicate în eforturile de ajutorare;

2. elogiază serviciile de salvare, forțele de protecție civilă, forțele armate croate, voluntari, organizațiile societății civile, organizațiile internaționale, autoritățile locale, regionale și naționale și toți ceilalți actori relevanți pentru eforturile depuse neîncetat și în ritm alert în zonele devastate pentru a salva vieți, a limita daunele și a relansa activitățile de bază necesare pentru a menține un nivel de trai decent; își exprimă recunoștința față de toate persoanele, organizațiile și inițiativele care au contribuit la accelerarea eforturilor și au acordat sprijin și asistență;

3. apreciază solidaritatea arătată de statele membre ale UE și alte țări care au sărit în ajutorul croaților în această situație de urgență, oferind asistență reciprocă, inclusiv produse de primă necesitate, ajutor financiar, voluntari și alte măsuri de asistență și preluând astfel o parte din sarcina intervențiilor; felicită instituțiile UE și comunitatea internațională pentru solidaritatea manifestată prin intermediul asistenței reciproce în situații de urgență; de aceea, subliniază cât de important este mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene pentru a promova cooperarea între autoritățile naționale de protecție civilă din întreaga Europă în situații nefavorabile și a reduce la minimum efectele evenimentelor nefericite excepționale;

4. invită Comisia și autoritățile croate să se gândească la toate modalitățile posibile de a veni imediat în ajutorul și sprijinul numeroaselor persoane rămase fără locuințe, care nu au încă un adăpost sigur deasupra capului, pentru a le asigura condiții de viață decente și sigure, cel puțin sub formă de containere, care le-ar putea oferi un adăpost minim pe durata iernii aspre din lunile următoare;

5. cere să se acorde o atenție deosebită persoanelor cu handicap, persoanelor în vârstă, copiilor și adolescenților cu nevoi critice, acestea fiind persoanele cele mai vulnerabile din societate; consideră demnă de laudă, în acest sens, toată asistența acordată deja de organizațiile de la fața locului;

6. subliniază că este important să se manifeste o grijă deosebită față de numeroasele animale de producție, de fermă și de companie rănite sau dispersate în urma cutremurului; salută, în acest sens, eforturile considerabile depuse de Ministerul Agriculturii, autoritățile locale și regionale și ONG-urile din domeniul calității vieții animalelor, precum și colaborarea dintre acestea;

7. semnalează cât de gravă este situația la fața locului, care pune o presiune financiară considerabilă și intensă pe autoritățile publice naționale, regionale și locale din Croația și ar putea duce la un declin ireversibil al populației în zonele afectate, cu consecințe sociale și economice devastatoare și efecte socioeconomice și psihosociale extreme asupra celor afectați;

8. încurajează autoritățile croate să evalueze rapid și în detaliu, împreună cu experții Comisiei, daunele globale din județul Sisak-Moslavina, pentru a începe lucrările de renovare și de reconstrucție care asigură rezistența la cutremure, de îndată ce condițiile o vor permite; subliniază că trebuie acordată o importanță deosebită mijloacelor de stimulare care să impulsioneze revitalizarea sustenabilă a economiei și a nivelului de trai al populației, atunci când vor începe lucrările de redresare și reconstrucție în regiune;

9. încurajează autoritățile naționale, regionale și locale din Croația să monitorizeze temeinic activitățile de reconstrucție și să se asigure că sunt respectate cerințele de proiectare antiseismică la clădiri și infrastructuri, precum și să aplice cele mai bune practici profesionale și cunoștințe de specialitate din alte state membre; invită autoritățile croate și instituțiile responsabile să țină seama de experiențele din procesul de reconstrucție postbelică în zonele afectate, cu scopul de a clarifica dacă neregulile de la nivelul practicilor de construcție au dus la calitatea precară și au contribuit la consecințele devastatoare ale recentelor cutremure; salută decizia guvernului croat de a publica lista societăților care au participat la procesul de reconstrucție ca pe un prim pas în această direcție;

10. subliniază că sistemele de protecție antiseismică din regiunile din sud-estul Europei, caracterizate de un grad ridicat de seismicitate, nu pot prezice cu fiabilitate apariția cutremurelor; invită Comisia ca, în cooperare cu statele membre, să consolideze cercetările și educația în domeniu pentru a pune la punct un sistem care să asigure o mai bună pregătire pentru a preveni și gestiona crize similare, reducând la minimum impactul acestui gen de dezastre;

11. îndeamnă la o mai bună coordonare și cooperare între instituțiile de cercetare și dezvoltare din statele membre, în special cele care se confruntă cu riscuri asemănătoare; cere să se perfecționeze sistemele de alertă rapidă din statele membre și să se creeze și să se strângă legăturile între diferitele sisteme de alertă rapidă;

12. invită autoritățile croate să dea prioritate renovării în planul său de redresare și reziliență aplecându-se cu multă atenție asupra acțiunilor de renovare preventivă generală care asigură cele mai înalte standarde de rezistență la cutremure a locuințelor și clădirilor cu risc seismic ridicat din regiunile sale cel mai predispuse la seisme;

13. subliniază că în cazul unor cutremure grave, asemenea celor care au avut loc recent în Croația, atenuarea consecințelor necesită mult timp, iar acest lucru ar trebui luat în considerare la o viitoare revizuire a FSUE, pentru a asigura un timp suficient pentru absorbția fondurilor după termenele actuale de depunere a cererilor; subliniază, de asemenea, că este important să se consolideze cheltuielile FSUE nu doar pentru repararea daunelor, ci și pentru reziliență în contextul schimbărilor climatice, catastrofelor naturale și urgențelor de sănătate publică, astfel încât să ieșim mai puternici din dezastre;

14. consideră binevenit sprijinul din Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune pentru prevenirea riscurilor de catastrofe, reziliență, energie și reabilitare seismică în perioada financiară actuală; drept urmare, încurajează autoritățile croate să includă aceste măsuri în planificarea și programarea alocărilor din bugetul UE pe perioada 2021-2027; invită Comisia să dea dovadă de flexibilitate în programarea și modificarea programelor operaționale naționale atunci când trebuie să se facă față dezastrelor naturale;

15. invită Comisia, în cooperare cu instituțiile UE și croate, să conceapă o modalitate rapidă de a distribui asistența financiară și de altă natură necesară pentru a impulsiona redresarea rapidă a zonelor afectate, să pună la dispoziție toate mijloacele financiare posibile pentru a ajuta Croația să coordoneze eforturile de redresare rapidă, să îi ajute pe toți oamenii aflați la nevoie și să reducă la minimum sarcina administrativă asociată cu accesul la ajutor și sprijin pentru persoanele de la fața locului;

16. subliniază că este important să se acorde prioritate locuitorilor din zonele afectate la vaccinarea împotriva COVID-19; încurajează guvernul croat să pună în aplicare decizia pe care a anunțat-o, de a redirecționa o parte semnificativă a vaccinurilor primite către județul Sisak-Moslavina, pentru a proteja imediat sănătatea tuturor locuitorilor, a persoanelor care acordă ajutor și a lucrătorilor de pe teren; apreciază, în acest sens, decizia statelor membre de a ceda Croației o parte din rezervele lor de vaccinuri;

17. atrage atenția Comisiei că după noile daune provocate de cutremurele recente clădirilor deja avariate de cutremurul din martie 2020 va fi nevoie de noi evaluări și proiecte de renovare; îndeamnă Comisia totodată să includă în planificarea și legislația referitoare la „Valul de renovări” măsuri focalizate de răspuns la cutremure și consecințele lor;

18. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, guvernului Croației, autorităților regionale și locale din zonele afectate și guvernelor și parlamentelor statelor membre.